

integral.

As correct risk identification is the first and essential step in effective management, three approaches to distinguishing types of currency risks can make it easier to understand the causes of their occurrence and potential consequences. As a result, it might increase the effectiveness of currency risk management.

#### References:

1. Carmen Toderăşcu (Sandu), Bogdan-Narcis Firtescu, 2018. "Exchange Rate Effects on International Commercial Trade Competitiveness," JRFM, MDPI, vol. 11(2), p. 1-11
2. Daniel Gründler, Eric Mayer, Johann Scharler, 2021. "Monetary Policy Announcements, Information Shocks, and Exchange Rate Dynamics," Working Papers 2021-16, Faculty of Economics and Statistics, University of Innsbruck.
3. Прозорість. Відкритість. Підзвітність. Річний звіт 2015. [Електронний ресурс]. Режим доступу : [https://bank.gov.ua/admin\\_uploads/article/A\\_report\\_2015.pdf?v=4](https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/A_report_2015.pdf?v=4)
4. Ukraine Credit Ratingю [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://www.worldgovernmentbonds.com/credit-rating/ukraine/>

**Балабанова Н.В.**, к.н. з держ. упр., доцент,  
Маріупольський державний університет,  
Київ, Україна

### СУЧАСНІ ІНСТРУМЕНТИ ПОЛІТИКИ ПРОТЕКЦІОНІЗМУ

**Balabanova N.V.**, Ph.D., Associate Professor,  
Mariupol State University,  
Kyiv, Ukraine

### CURRENT TOOLS OF PROTECTIONISM POLICY

***Abstract.** The main trends in the use of protectionist measures in international trade by the countries of the world are considered. The modern forms of protection of national markets by the countries of the world were studied and the tools of protection of the domestic market of Ukraine were analyzed.*

Глобальні трансформаційні процеси та події, що відбуваються протягом останніх років у світі значною мірою змінили умови розвитку міжнародної торгівлі. Політизація останньої та поглиблення суперництва між країнами і їх прагнень захистити свої внутрішні ринки та зміцнити позиції національних компаній на зовнішніх ринках призвели до розквіту протекціонізму, значного зростання випадків використання захисних заходів та розширення спектру інструментів нетарифного регулювання, які застосовуються країнами світу. За

даними Global Trade Alert кількість запроваджених протекціоністських норм протягом останніх десяти років має загальну тенденцію до зростання. І хоча загальна кількість заходів щодо лібералізації торгівлі також зростає, дискримінаційних зафіксовано більш ніж в чотири рази. Тільки протягом 2022 року країнами світу було запроваджено 4594 заходів протекціонізму та 1066, спрямованих на стимулювання глобальної торгівлі товарами [1].

У цілому, розвинені країни дуже активно захищають внутрішній ринок від небажаного імпорту.

Таблиця 1. Впроваджені заходи протекціонізму та лібералізації (2022)

Заходи протекціонізму	Од.	%	Заходи лібералізації	Од.	%
Субсидії (за винятком експортних субсидій)	276 4	60,2	Тарифні бар'єри	515	48,3
Заходи, пов'язані з експортом (включаючи експортні субсидії)	635	13,8	Заходи, пов'язані з експортом (включаючи експортні субсидії)	182	17,1
Інвестиційні заходи, пов'язані з торгівлею	264	5,7	Ліцензування, квотування та ін.	173	16,2
Тарифні бар'єри	237	5,2	Субсидії (за винятком експортних субсидій)	74	6,9
Заходи з контролю над рухом капіталу	213	4,6	Контроль за цінами (у т.ч. податки)	45	4,2
Інше	481	10,5	Інше	77	7,2

Складено автором за джерелом [1]

Субсидії для підтримки як виробників, так і споживачів, заходи стимулювання експорту і тарифні бар'єри є найбільш поширеними на сучасному етапі. При цьому протягом останніх десяти років відбувалося їх постійне зростання поряд із скороченням кількості тарифних бар'єрів. Так, порівняно з 2012 роком використання субсидій зросло майже у 3 рази (табл.1).

США вже традиційно займають перше місце у світі за кількістю заходів, що вживаються для захисту внутрішнього ринку від імпорту. Кожен четвертий діючий захід є заходом, запровадженим США. Європейський Союз також входить до числа найбільш активних економік з точки зору обмежень на імпорт, займаючи друге місце. Окрім США, до п'ятірки лідерів за кількістю запроваджених у 2022 році захисних заходів входять Німеччина, Китай, Бразилія та Франція (рис.1.).

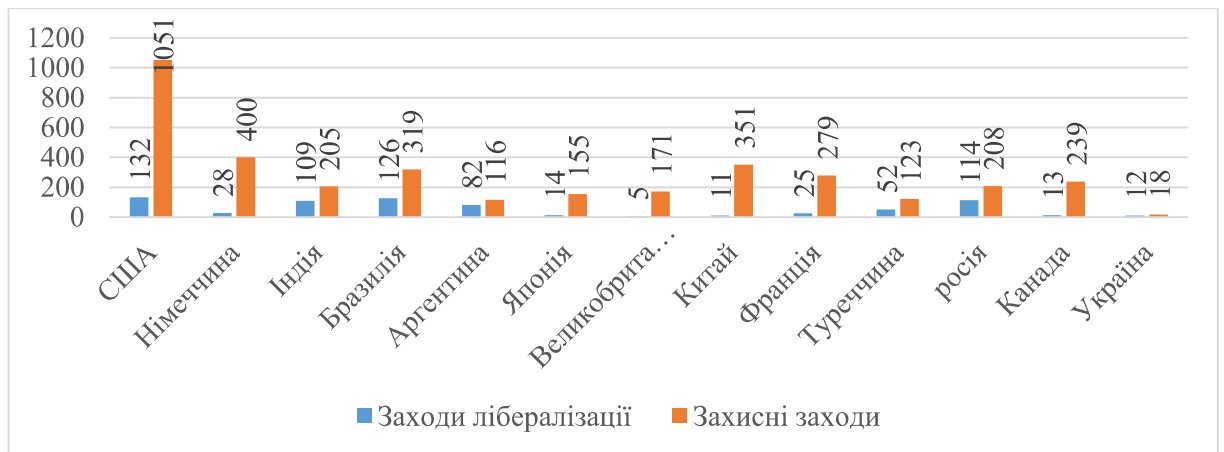


Рисунок 1. Кількість державних втручань щодо стимулювання та обмеження торговельних потоків за країнами світу (2022)

Складено автором за джерелом [1]

Щодо України, то в умовах війни країна все ще визначається з пріоритетною економічною стратегією, зокрема у зовнішній сфері. Україна досить тривай час, часто односторонньо, відкривала економіку для імпорتنих потоків. Та якщо заходи, що застосовуються розвиненими країнами світу для регулювання зовнішньої торгівлі носять досить завуальований характер порівняно з традиційними інструментами та реалізуються переважно методами внутрішньої економічної політики (внутрішні податки та збори, державні закупівлі, вимоги використання місцевих компонентів у виготовленні кінцевих продуктів, субсидування для підтримки національних виробників, вимоги дотримання національних стандартів, певних екологічних та санітарних-гігієнічних норм), то для нашої країни ключовими інструментами захисту національних виробників були використання антидемпінгових заходів, імпортного мита, імпортного та експортного ліцензування [2]. Станом на початок поточного року до нашої країни запроваджено 1102 захисні заходи, які різною мірою зачіпають інтереси національних компаній (переважно стосуються металургії, машинобудування, зокрема, автомобілебудування та сільського господарства), Україною – лише 106, що викривляє умови міжнародної торгівлі товарами з країнами світу. Найбільша частка протекціоністських мір звичайно направлена проти російського виробника – це 71 норма.

Політика протекціонізму, яка зараз впроваджується країнами світу може стати причиною подальшого розгортання торговельних війн, адже запровадження однією країною обмежувальних заходів призводить до зворотної реакції та застосування торговельних обмежень іншими країнами. Але враховуючи загальносвітові тренди і війну в нашій країні, використання протекціоністських мір щодо захисту внутрішнього ринку та розширення спектру інструментів нетарифного регулювання у перспективі повинні стати основою економічної політики країни.

### Список використаних джерел:

1. Global dynamics. Global Trade Alert. URL: [https://www.globaltradealert.org/global\\_dynamics](https://www.globaltradealert.org/global_dynamics) (date of access: 28.05.2023)
2. Чентуков Ю.І., Балабанова Н.В. Сучасні тенденції впровадження політики протекціонізму в Україні. Актуальні проблеми науки та освіти: Збірник матеріалів XXII підсумкової науково-практичної конференції викладачів МДУ, м. Маріуполь, 2020. С.23-24. URL: [https://mdu.in.ua/Nauch/Konf/2020/zbirka\\_aktualni\\_problemi\\_nauki\\_ta\\_osviti\\_2020.pdf](https://mdu.in.ua/Nauch/Konf/2020/zbirka_aktualni_problemi_nauki_ta_osviti_2020.pdf)
3. Мазаракі А.А, Мельник Т.М. Неопротекціонізм і торговельні війни. Вісник Київського національного торговельно-економічного університету. 2021. 135(1). С. 4–22. [https://doi.org/10.31617/visnik.knute.2021\(135\)01](https://doi.org/10.31617/visnik.knute.2021(135)01)
4. Булатова О.В., Марена Т.В. Особливості використання протекціоністських заходів в умовах вільної торгівлі. *Міжнародні відносини. Економічні науки*. 2018. №16. С.65-68.

**Беззубченко О.А.**, к.е.н., доцент,  
Маріупольський державний університет,  
Київ, Україна

## **ВПЛИВ ВІЙНИ В УКРАЇНІ НА АРХІТЕКТУРУ МІЖНАРОДНОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ**

**Bezzubchenko O.**, Ph.D., Associate Professor,  
Mariupol State University,  
Kyiv, Ukraine

## **IMPACT OF THE WAR IN UKRAINE ON THE ARCHITECTURE OF INTERNATIONAL ECONOMIC SECURITY**

***Abstract.** The aggressor's invasion of Ukraine, which has been going on for the second year, is a tragedy with far-reaching human and economic consequences and a powerful challenge not only to the people of Ukraine, but also to the security policy, primarily of European countries. Conceptual approaches to the issues of security and defense of European countries were based on conflict prevention, peacekeeping based on international cooperation, today the emphasis has shifted towards ensuring defense with an increased role of NATO, and assessing the consequences of Russian aggression both for Europe and the world community as a whole.*